

עפ"ג 12791/01 - עזת עבד אלקادر נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעערורים פליליים

עפ"ג 12791-01-21

לפני כב' השופט רפי כרמל, סגן נשיא, אב"ד

כב' השופט אריה רומנווב

כב' השופט מרים ליפשיץ-פריבס

המעורער
עזת עבד אלקادر
עו"י ב"כ עו"ד גדי טל

נגד
המשיבה
מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

פסק דין

כללי

1. המעורער הורשע על יסוד הודהתו בכתב אישום מתוקן בניסיון קבלת דבר במרמה ונדון ל - 120 שעות של"צ ומאסר מותנה לשך חדשים. הערעור מופנה נגד הרשותה.

2. ואלה המעשים: בין השנים 2012-2016 למד המעורער משפטים באוניברסיטת אלקודס. בסוף שנת 2015, בעודו סטודנט ובטרם סיים את לימודיו באוניברסיטה, מסר המעורער לאחר טפסים, בהם מילא את פרטי האישים וכן שילם לו סך של 2,000 \$ בכספי שימצא לmourrer מסמך מזויף המעיד על סיום תואר אקדמי במשפטים באוניברסיטה האמריקאית בג'נין. כשבועיים לאחר מכן קיבל המעורער לידי את המסמך המזויף המעיד על תואר ראשון במשפטים מאותה אוניברסיטה. ביום 5.4.16 הגיע המעורער בקשה להערכת תואר במשרד החינוך וצירף אליה את המסמך המזויף כדי שיוכל להתקבל כמורה בבית ספר מטעם משרד החינוך בטרם סיים את לימודיו האקדמיים.

3. במסגרת הסדר טיעון, תוקן כתב האישום, המעורער הודה במינויו לו והורשע. כמו כן, הוסכם על ערכית תסקיר שירות מבחן שיתיחס לאפשרות ביטול הרשותה. המשיבה הודיעה כי עדמתה היא להורתת הרשותה על כנה ולהטלת עונש של שירות לתועלת הציבור בהיקף נרחב, מאסר מותנה וכנס משמעותי. הוסכם כי ההגנה תהא חופשית בטיעוניה הן לעונש והן לעניין ביטול הרשותה.

טענות הצדדים

4. ב"כ המעורער עותר לביטול הרשותה של המעורער והצהיר כי המעורער מביע נוכחות להגדיל את מכסת שעות

עמוד 1

השל"צ שיבצע. לגופו של העורו נטען כי במקרה דנן מתמלאים תנאי החלט כתוב להימנע מהרשעה. טיב העבירה ונסיבות ביצועה אפשרים, בניסיבות המקירה דן, לוותר על הרשעה. מדובר בעבירה מסווג עווין המאפשרת הימנע מהרשעה. העבירה לא הושלמה, לא נגרם נזק, והמערער לא הפיק טובת הנאה מביצועה. העבירה בוצעה בזמן קצר לפני שהמערער סיים את לימודיו הממושכים שבוסף ממילא היה זכאי לטעות נשוא כתוב האישום. ואכן, זמן קצר לאחר ביצוע העבירה השלים המערער את לימודיו וקיבל את התעוודה. העבירה בוצעה לאחר מעלה שלוש שנות לימודים לתואר ונuada לכך שאות רובה המכريع כבר עבר המערער באופן תקין וחוקי בכך ביצוע העבירה. עוד טוען כי הרקע לביצוע העבירה קשור באישיותו של המערער ובנסיבות חייו הקשות, היכולות חווית נטישה ודחיה משפחתו. הקושי שלו בהשלמת הלימודים באותה עת, כפי שדיווח לשירות המבחן, נבע מנסיבות ביטחוניות של סביבתו לימודים אליו שהוא היו עימותים רבים מול כוחות הביטחון, מהם רצה המערער להימנע. עוד טוען כי יש להתחשב בכך שהמערער ביצع את העבירה שלא למטרת בצע כסף אלא למטרת עבודה בשכר צנוע ולשם סיוע בפרנסת משפחתו. למערער אין הרשות קודמות. הוא היה בן 22 בלבד בעת ביצוע העבירות. המערער לקח אחריות על מעשי ושירות המבחן העיר כי הוא בעל ערכיהם נורמטיביים בסיסו. מעת ביצוע העבירה ועד לנזר הדין החלפו חמיש שנים, שבמהלן נרתם המערער להליך טיפול ארוך ומשמעותי, שלהערכת שירות המבחן, הפחתת את הסיכון להישנות עבירות מצדיו. לעומת ההגנה, הרשותו בגיל כה צער תביא להכבדה ממשית על המשך חייו ותשפּ פגיעה חריפה בעתידו המוצע. ההרשעה עשויה לפגוע בקבלת המערער חבר בלשכת עורכי הדין. כמו כן, הרשותה עשויה להביא לביטול רישיון הנדסאי בגין שיש למערער ולכך שמעבידיו הנווכתי בתחום הבניה יפטרו אם יגלה את דבר הרשותה. ועוד, הרשותה עלולה לפגוע בבקשת התארחות שהגיש המערער בשנת 2016, אשר הטיפול בה הושהה בחודש אפריל 2019 ע"י רשות האוכלוסין וההגירה נוכח ההליך הפלילי דן. בנוסף, באו הפניות להחלטות במקרים אחרים שנטען כי הם דומים ואולי אף חמורים יותר, אשר הסתיימו ללא הרשעה. הוסיף כי המערער היה זכאי לקבל את תעוזת בוגר משפטים, ובמסופו של דבר אף קיבל אותה, והמעשה נעשה רק לשם קיזור דרך לדבר שהיה זכאי לו ממילא. המערער היה כבר בסוף הדרך וביקש ל��ר אותה, לא משומש שנכשל, אלא, כאמור, בשל אירועים ביטחוניים שהקשו על סיום הלימודים ועל כן, המערער התפתחה ל谋שה. הודגש כי התקיימו התנאים המאפשרים אי הרשעה. כל מה שרצה המערער זה ללמד ילדים אזרחות. וכן, גזר הדין ניתן 5 שנים לאחר ביצוע העבירה ומazel המערער ביצע מעשים חifyים ואף שינה את מקצועו, לרבות הליך שיקומי מדריכים אותו עבר, ורקם בעניינו, באופן נדיר, נזק קונקרטי מסויל. בנוסף, באו הפניה להסדרים מותנים, במקרים חמורים יותר.

ב"כ המשיבה הדגישה כי ההחלטה בית משפט קמא אינה בלתי סבירה. נסיבות הביצוע ונסיבות המערער באו ל"די" ביטוי בכך שנפסקו פחות שעوت של"צ מאשר הצע שירות המבחן ובית משפט קמא אף לא הטיל קנס בניסיבות שהצריכו זאת. בית משפט קמא היה עיר לגלו של המערער ולנסיבותו ואי הרשעה, שמורה במקרים יוצאי דופן בהם התקיימו התנאים לכך שלא התקיימו בעניינו. הרשעה זו הכלל, יש לשכנע מדויק לסתות ממנה. הגורמים המוסמכים אמרוים להיות מודעים למעשה, במיחוד מקום שמדובר בקבלת דבר במרמה, עבירה שיש לה השלכות רוחב, ונקבע כי יש לתת לאוותם גורמים להחלטת, לאחר שיבואו לפניהם הננתונים.

על כן, יש לדחות העורו.

5. מתסקרים שירות המבחן שנערך בעניינו של המערער עליה כי הינו בן 27 שנים, נשוי, ללא הרשות קודמות. המערער השתלב בלימודי השכלה גבוהה, במהלכה בוצעה העבירה. בנוסף, המערער למד קורס בטיחות בנייה הנדרשת המאפשר לו להיות מנהל עסקה. המערערלקח אחריות על מעשיו ותיירר כי ביצע את עבירה על רקע קשיים לסיס את התואר, בשל אירועים ביטחוניים רבים שאירעו סמוך למקום הלימודים, וכי לאחר פתיחת התקיק הפלילי, השלים את לימודיו וקיבל תעודה. המערער הביע צער על מעשיו ושירות המבחן התרשם כי התנהלותו נבעה מוקשי למודוי ובוקר מקשימים רגשיים, וכי תפוקדו נורטטיבי בבסיסו. המערער שולב בהליך טיפול ממושך, שהערכת שירות המבחן היה ממשועוט. במקביל המשיך המערער לעבוד כמנהל בתחום הבניה והפגין שביעות רצון מעבודתו. הומלץ לבטל את הרשאה ולהטיל 150 שעות שירות לתועלת הציבור והתחייבות להימנע מעבירה.

דין

6. הכלל הוא כי משהוכחה אשמת נאשם בביצוע עבירה, יש להרשיעו. "הרשעתו של מי שעבר עבירה פלילית, היא פועל יוצא מהפרת הנורמה הפלילתית, והוא מהוועה חוליה טבעית הנגזרת מהhocחת האשמה הפלילתית. הרשעת נאשם בעקבות הוכחת אשמו ממסחת את תכלית ההליך הפלילי ומשלימה את שלבי השוניים; היא מגשימה את ערך השוויון בין נאשימים בהליך הפלילי, ומונעת הפליה בדרך החלטתו" (ע"פ 9893/06 אסנת אלון-לאופר נ' מדינת ישראל (31.12.2007)).

עם זאת, ניתן להימנע מהרשעה או לבטלה במקרים חריגים, בהם אין סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן הרשעה לבין חומרתה של העבירה. בסוד ההחלטה שלא להרשיע נאשם עומדים בעיקר שיקולים שעוניים בשיקום הנאשם וכשמדובר בסוג עבירה שמאפשר לוותר על הרשעה בלי לפגוע בשיקולי הענישה האחרים (ר': ע"פ 3301/06 יעקב ביתן נ' מדינת ישראל (2006); ע"פ 96/2008 כתבת נגד מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997); ע"פ 2513/96 מדינת ישראל נ' שם, פ"ד נ(3) 682,683).

7. העבירה שביצע המערער הנה חמורה. בית משפט קמא עומד על כך שעבירת המרמה נועדה, בין היתר, להגן על אפשרויות להתקשרות בהסכמים, לקבל החלטות ולבצע פעולות על בסיס מידע אמיתי ונכון, וכי הגנה זו חשובה במילוי כשם מדובר בשירותים ממלכתיים הניתנים מטעם המדינה, אשר קבלתם במרמה עשויה לפגוע בשוויון ולפגוע בדרך עקיפה הציבור שלו. לימודי משפטי להכשרה לעיסוק בעריכת דין. עיסוק, המחייב אמון, יושר והגינות למניעת מכשול מהציבור הנזקן לו. בידי עורך דין נתנות בין היתר, סמכויות לביצוע פעולות משפטיות על פי דין מה שחייב התנהגות ללא רבב. כך מצינו בע"פ 9150/08 מדינת ישראל נ' איתמר ביתון, פסקה 7 (23.7.2009) בעניינו של מי שלמד לדינותו:

"הימנעות מהרשעה שמורה למקומות מיוחדים בלבד, בהם שכנו בית המשפט כי הפגיעה הקשה שתיגרם לנאשם בעיטה של הרשעה, אינה שකלה כלל ועיקר לתועלת הציבורית המועטה שזו תניב. תועלת ציבורית זו אין כוונתה, אך מובן הוא, לנטייה אחר דעת הקהל או המיעת ליבו. היא נוגעת לתכליות של הרתעת היחיד והרבבים, להעברתו של מסר המוקיע את דבר העבירה ואת מבצעו, ולהקפה על מדיניות ענישה איחודית

המقدמת את יסודות השוויון והוודאות.

לא נעלמה מעינינו טענת המערער, ונניח לצורך בוחנתה כי נכונה היא, שהרשעתו עשויה לפגוע בעיסוקו. עם זאת, היטב לבדוק בית משפט קמא את תנאי הלכת כתוב, בעניין נזקו של המערער, ולא מצאנו כי נפלת טעונה בפסק דין. שכן, בוחנת נזקו ה konkreti הנטען של המערער, צריכה לה夷שות אל מול האינטרס הציבורי להגנה מפני עבירות מסווג זה הגובר על האינטרס האישי של המערער. כך, מקום בו עסקין לימודי משפטיים או בהוראת האזרחות כפי רצון המערער בזמןו לעסוק בה, אין לוותר על ההרשעה, יש להרטיע את הרבים ולהגן על הציבור מפני עבריות מסווג זה (בעניינו של סטודנט למשפטים בגניבת כרטיס חיבוב וניסיון לעשות בו שימוש, ראו: רע"פ 5409/01 **עימאד סעדי** נ' מדינת ישראל (11.10.2001)).

כמו כן, צויפ תעוזות לצורך קבלת מסמכים רשמיים מהמדינה, אינו מעשה נדרר והינה עבירה שקל לבעשה וקשה לחשוף אותה, ועל כן נדרש מטען משקל ממש לשיקולי הרתעה כלליים. בית משפט קמא הפנה לפסיקה עקבית הקובעת כי במקרים אלה לא ניתן להימנע מהרשעה מבלי לפגוע בשיקולי עונשה אחרים. מעשי של המערער בוצעו לאחר תכנון מוקדם, תוך שהשकיע בהם מאמצים ומשאבים כספיים, תכנית המרימה נמשכה על פני פרק זמן, במהלךו יכול היה המערער לחזור בו ולחודל מביצוע העבירה. ברם, הוא בחר להמשיך בימוש תכניתו, שאמן לא הושלמה, אך כתוצאה מפעולותיו שלו, שכן הוא עשה כל שנדרש מצדו כדי להשלים את העבירה.

באשר לטענה כי הרשעה תמנע מהמערער להירשם בפנקס הקבלנים, בדיון קבוע בבית משפט קמא, לאחר בדיקת החוק והתקנות המסדרים את עניין הרישום, כי אין בה ממש. לפיכך, בנסיבות דנן, אין הצדקה להתרебות ערצתה הערעור, העונשים שקבע בית משפט קמא מקובלים עליו ולא מצאו מקום להתרебב בהם.

אשר-על כן, יש להשאיר את הרשעה על כנה, ודין הערעור להידוחות.

ניתן היום, ב' אב תשפ"א, 11 يول' 2021, בהעדר הצדדים ובהסכמהם.

המצירות תשלח עותק פסק הדין לצדים.

מרם ליפשיץ פריבס, שופט

השופט רפי כרמל, אב"ד, סגן נשיא אריה רומנוב, שופט